

SUDSKA HRONIKA: SLUCAJ TUTA & STELA

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Pise: Vjera Bogati iz Haga (TU Br. 287, oktobar 28 - novembar 1, 2002)

Tuzilastvo tvrdi da su optuzenici odigrali kljucnu ulogu u etnickom ciscenju Bosnjaka (bosanskih Muslimana), koje je 1993. izvršeno u gradu Mostaru i njegovoj okolini. Odbrana pak tvrdi da su doticna lica bili puki marginalci, koji su stitili svoje lokalne zajednice.

Naletilic je optuzen, kako za individualno ucesce u zlocinima, tako i za komandnu odgovornost za zlocine koje su pocinila njemu potcinjena lica iz sastava vojne jedinice bosanskih Hrvata poznate pod nazivom Kaznjenicka bojna.

Martinovic je optuzen kao komandant Antiteroristicke grupe (ATG) za Mostar, koja je delovala u sastavu pomenute Tutine formacije.

Doticna grupa i sam optuzeni, nNavodno su najpre proterali Bosnjake iz njihovih domova, a potom ih kao zarobljenike mucili i koristili za prisilan rad, izlazuci ih na bojestima i vatrenim dejstvima.

Tuzioci Naletilica terete za dejstva te grupe, ali i za vojne napade na civile, ukljucujuci etnicka ciscenja u selima Sovici i Doljani - gde su zatocenci i ubijani - kao i za masovno pritvaranje civilnog stanovnistva.

Tuzilac Kenet Skot (Kenneth Scott) istakao je u završnoj reci da je optuzeni "zeleo da ima svu vlast, a da pri tom ne snosi nikakvu odgovornost": "Nikada se ne sme zaboraviti da bez ljudi kao sto su Tuta i Stela, spremnih i sposobnih da izvedu akcije na terenu, ljudima poput Tudjmana ili Milosevica ne bi ni bilo omoguceno da pocine sve one zlocine za koje su odgovorni."

Skot je rekao i da "zrtve vapiju za pravdom", te da stoga zahteva kazne u trajanju od minimum 35 godina za Tutu, i minimum 25 godina za Stelu.

Odbrana je, medjutim, osporavala da je Tuta tokom 1993., u vreme kada su se dogadjala proterivanja, pljacke, premlacivanja, ubistva, mucenja i masovna pritvaranja, uopste komandovao Kaznjenickom bojnomo. Takodje je osporavala i da je Stelina ATG prvobitno uopste pripadala Kaznjenickoj bojni.

Opisujuci tuzioceve dokaze kao posredne i nepouzidane, odbrana je zakljucila da, ukoliko postoje bilo kakve sumnje u verodostojnost takvih dokaza, optuzeni neizostavno moraju biti proglašeni nevinima.

Kresimir Krsnik, Tutin pravni zastupnik, smatra da je optuznica rezultat "jednostranog pristupa koji je Tuzilastvo imalo u odnosu na ono sto se dogadjalo tokom 1993."

"Tuta nije bio prisutan niti na jednom politickom ili vojnom sastanku.", kaze Krsnik tvrdeci da Tuta nije imao ovlascenja koja su mu u optuznici pripisana. Zato se on kao branilac zalaze za donosenje oslobadjajuće presude po svim tackama optuznice.

Branko Seric, Stelin pravni zastupnik, takodje je zatražio oslobadjajuću presudu za svog sticenika, tvrdeći da je on bio samo “obican vojnik . . . nadležan za uski pojas linije razdvajanja”.

Tuzilac je tvrdio da je napade na Bosnjake isplanirala vlada pokojnog hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana, a ne lokalne jedinice, budući da je iz Zagreba potekla ideja o stvaranju “Velike Hrvatske”.

On je rekao da se vojska bosanskih Hrvata nalazila pod neposrednom kontrolom Zagreba, te da je otuda hrvatsko-bosnjacki sukob bio medjunarodnog karaktera.

Svedoci su potvrdili da su u Mostaru bile prisutne i regularne jedinice Hrvatske vojske (HV).

Tuzilastvo je Sudu predocilo i beleške sa sastanaka koji su održavani u Tuđmanovom kabinetu, na osnovu kojih se vidi da je Tuđman tvrdio da se hrvatske granice zapravo brane u Bosni.

Obrana je to svedocenje osporavala jer se radi o “mrtvom čoveku”, tvrdeći da dvojica optuženika nipošto nisu bili učesnici medjunarodnog oružanog sukoba, na koji bi se onda odnosile i odredbe iz Zenevske konvencije.

U pregrejanoj atmosferi, kakva je vladala prilikom završnih obraćanja, obrana je optuzbu kritikovala zbog “teatralnosti” i “odsustva stvarnih dokaza”.

S druge pak strane, optuzba je odbrani uputila kritike zbog “emotivnosti i agresivnosti”, kao i zbog toga što nije iznela dokaze kojima bi potkrepila vlastite tvrdnje.

Na kraju završnog saslušanja, sudije su ponovo obećale da će se pri donošenju presude rukovoditi isključivo iznetim dokazima, a ne eventualnom sposobnošću njihovog iznosenja.

Odlučivanje bi moglo i da potraje, posto tek predstoji analiza izjava koje je pred Sudom dalo oko 130 svedoka i rasprava o 18.000 dokumenata sa sudjenja, koje je trajalo punih 14 meseci.

Tuta i Stela optuženi su za zločine protiv čovečnosti, teške povrede Zenevske konvencije, kao i kršenja zakona i običaja ratovanja. Obojica su na sudjenju tvrdili da nisu krivi.

Vjera Bogati je specijalna dopisnica IWPR-a iz Haga i novinarka novinske agencije SENSE.

Focus: [Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-hronika-slucaj-tuta-stela-22>